

**Financováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou pouze názory autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Pracovní list pro žáka

(Vzorové řešení — vypracoval vyučující)

Téma: Digitální audit regionu (kohezní politika a Kohesio)

Ročník: Kvinta

Blok 2

Vzorové/ukázkové řešení: vypracoval vyučující, ne žák (příklad kompletně vyřešeného pracovního listu).

Tvoje mise: staň se na jednu hodinu „digitálním auditorem“ — nejen v databázi, ale i v terénu. Pomocí databáze Kohesio prověříš reálný projekt u sebe v okolí a přes Google Earth / Street View ověříš, jestli je na místě vidět povinné označení EU. Pak porovnáš dnešní systém kontroly se skutečným případem, kdy kontrola selhala. Kroky 1–3 vyplň doma, Krok 4–5 si připrav na hodinu.

Krok 1: Najdi a prověř projekt (doma)

1. Otevři [Kohesio](#) a vyhledej projekt ve svém kraji nebo obci.
2. **Zapiš si:** název projektu, příjemce, příspěvek EU a celkové náklady.

Vzorová odpověď: Vybraný kraj: Ústecký kraj. Vybraný projekt: „GET centrum UJEP (technická výzva)“. Příjemce: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP). Příspěvek EU: 37 789 278,05 € (83,2 %). Celkové náklady projektu: 45 419 323,40 €. Fond: Fond pro spravedlivou transformaci (FST) — podporuje přechod uhelných regionů, jako je Ústecký kraj, na klimaticky neutrální ekonomiku.

Krok 2: Terénní ověření — cedula na místě (Google Earth / Street View)

1. Zjisti adresu místa, kde se projekt fakticky realizuje — pozor, může to být jiná adresa než sídlo organizace, která projekt vede (hledej v popisu projektu nebo v mapě přímo v Kohesiu).
2. Otevři earth.google.com/web a přihlas se svým Google účtem (školním nebo osobním) — budeš ho za chvíli potřebovat k uložení vlastního Projektu.
3. Do vyhledávacího pole vlevo nahoře (*Vyhledat v Google Earth*) napiš zjištěnou adresu a stiskni Enter — kamera k místu doletí sama.
4. Vpravo dole vedle tlačítek lupy (+/-) je kulatá ikona panáčka — klikni na ni. Ulice, kde je dostupný Street View, se na mapě zvýrazní modře. Klikni na zvýrazněnou ulici co nejblíže svému místu.
5. Otevře se fotografie z úrovně ulice (Street View) — tažením myši se rozhlédni kolem a zkontroluj, jestli je vidět povinná cedula/billboard s vlajkou EU. Zpátky na mapu tě vrátí šipka „←“ vlevo nahoře.

6. **Založ si vlastní Projekt:** v horním menu klikni na **Soubor → Nový mapový projekt** (pojmenuj ho např. „Digitální revize — [tvoje příjmení]“ — uloží se automaticky na tvůj Disk Google). V levém panelu přidej na místo značku a do jejího popisu zapiš svůj nález: cedule nalezena / nenalezena / nejde posoudit, a proč.
7. **Pozor:** snímky Street View bývají i několik let staré — pokud ceduli nevidíš, není to samo o sobě důkaz porušení pravidla, jen podnět k otázce. Tuhle poznámku si zapiš k nálezu.

Vzorová odpověď: *Detektivní zádrhel: Kohesio u tohoto projektu uvádí lokalitu jen na úrovni kraje (Ústecký kraj), ne přesnou adresu realizace. Jako pravděpodobné místo jsem použil/a sídlo fakulty, která projekt vede (Fakulta strojního inženýrství UJEP, Pasteurova 1, Ústí nad Labem) — ale to je přesně ten případ, na který upozorňuje zadání: sídlo instituce nemusí být totéž co místo realizace. Ve Street View (snímek z října 2024) jsem na místě našel/našla orientační tabule areálu univerzity, ale žádnou samostatnou ceduli s vlajkou EU jsem jednoznačně nerozeznal/a — mohla být mimo záběr, zakrytá stromem, nebo ještě nebyla v době snímkování instalovaná. Nález: cedule nejde jednoznačně posoudit — to je legitimní závěr, ne selhání úkolu (viz upozornění v zadání o stáří snímků Street View).*

Krok 3: Případová studie ROP Severozápad

1. Přečti si v taháku o kauze ROP Severozápad.
2. Zapiš si vlastními slovy, co konkrétně dělalo tehdejší rozhodování o penězích zranitelné vůči zneužití — kdo o žádostech rozhodoval a jak se to dalo obejít.

Vzorová odpověď: *Vlastními slovy: o schválení a pořadí žádostí rozhodovala hodnotící komise složená z úředníků a politiků kraje — bez nezávislé kontroly zvenčí. To umožnilo, aby se pořadí žádostí domlouvalo výměnou za úplatky, místo aby se posuzovala jen kvalita projektu. Zranitelné bylo hlavně to, že o velkých penězích rozhodoval úzký okruh lidí a veřejnost neměla možnost si rozhodování průběžně ověřit.*

Krok 4: Srovnání — dnes vs. tehdy

Porovnej projekt, který jsi našel/našla v Kroku 1, s kauzou ROP Severozápad. Je dnešní systém (veřejná databáze Kohesio, povinné cedule, zveřejňování příjemců) lepší pojistkou proti podobnému zneužití, než jaký fungoval v období 2007–2013? Zdůvodni svůj názor alespoň dvěma argumenty — a zkus najít i alespoň jednu mezeru, kterou podle tebe transparentnost sama o sobě nevyřeší.

Vzorová odpověď: *Srovnání: u projektu GET centrum UJEP je veřejně dohledatelné jméno příjemce, přesná částka i procento financování — u kauzy ROP Severozápad nic z toho běžně dostupné nebylo, dokud to neodhalilo vyšetřování. V tomhle je dnešní systém jasně lepší pojistkou. Druhý argument: povinná cedule na místě (u projektů nad 500 000 € příspěvku EU) nutí příjemce projekt přiznat veřejně, nejen v databázi. Mezera, kterou transparentnost sama nevyřeší: databáze ukazuje KDO a KOLIK dostal, ale ne, jestli byl samotný výběr žádostí férový — to musí dál hlídat nezávislý orgán (audit, žalobce, novináři), transparentnost jim jen dává podklady.*

Krok 5: Na příští hodinu

Evropská komise navrhuje od roku 2028 sloučit dnešní změř fondů do jednoho „Národního a regionálního partnerského plánu“ na stát. Připrav si na příští hodinu odpověď: je to podle tebe krok k lepší kontrole a menší byrokracii, nebo riziko, že regiony ztratí vlastní slovo v rozhodování o penězích? Podpoř svůj názor alespoň jedním argumentem z toho, co ses dnes dozvěděl/a o auditu a transparentnosti.

Vzorová odpověď (příklad názoru): *Sloučení fondů do jednoho národního plánu by mohlo zjednodušit administrativu, ale hrozí, že region přijde o vlastní slovo. U projektu GET centrum UJEP totiž o zaměření rozhodovala hlavně vlastní priorita kraje a univerzity — transformace uhebného regionu. Kdyby o všem rozhodoval hlavně stát, podobně konkrétní regionální projekt by se možná vůbec nedostal na pořadí.*